

Frinihov pristup leksikografiji: između (pred)znanstvenoga i neznantstvenoga

Beata Kovačević

dr. sc. Petra Matović

Odsjek za klasičnu filologiju

Filozofski fakultet

Sveučilište u Zagrebu

Antička grčka leksikografija

- popisi riječi, leksikoni, glosari

Neki važni leksikografi:

- Zenodot iz Efeza, Aristofan iz Bizantija
- Frinih, *Antiatticista*, Merid
- navođenje riječi: 1, 2, 3 slova?

Frinih: *Izbor atičkih glagola i imenica*

- Ἐκλογή Ἀπτικῶν ῥημάτων καὶ ὀνομάτων (*Ecloga*)
- “*Ne smije se reći A, nego B*”.

1 (1) Ἐκοντήν οὐ χρὴ λέγειν, ἀλλ' ἐθειλοντήν. **bBcUq**

2 (2) Ὅπιθεν ἄνευ τοῦ σ μηδέποτε εἶπησ, ὄπισθεν δέ. **bBcUq**

(= SL)

3 (3) Ἴκεσία· καὶ τοῦτο ἀδόκιμον, ἰκετεία δέ λέγε. **bBcU**

5 4 (4) Ὑπόδειγμα· οὐδὲ τοῦτο ὀρθῶς λέγεται, παράδειγμα δέ λέγε. **bBcU(qT)**

5 (5) Ὠνάμην, ὠνασο, ὠνατο· πάντα ἀδόκιμα ὅταν διὰ τοῦ α· τὰ γὰρ ἀρχαῖα διὰ τοῦ η, ὠνήμην, ὠνησο, ὠνητο. **bBcU(q)**

Aticizam

Leo von Klenze, *Atena u zlatno doba*

Frinihova lingvistička terminologija

- FONOLOGIJA (cf. Vessella 2018)

59, 72, 77, 98, 110, 116, 127, 129, 140, 152, 178, 191, 221, 229, 241, 268, 324, 339, 346, 401, 405

- MORFOLOGIJA

11, 13, 58, 85, 98, 106, 129, 140, 158, 181, 183, 207, 208, 218, 220, 222, 226, 231, 232, 234, 242, 248, 254, 259, 260, 263, 268, 270, 276, 282, 313, 321, 324, 327, 328, 329, 332, 336, 344, 347, 257, 372, 373, 380, 382, 401, 402, 417, 418

- SINTAKSA

207, 232, 239, 242, 313, 319, 330, 347, 417, 423

- SEMANTIKA

72, 78, 111, 160, 184, 187, 188, 215, 226, 253, 256

Frinihova lingvistička terminologija: primjeri 1

FONOLOGIJA

- τετρασυλλάβως 152
„četverosložno”
- διαιρούμενα 178 „nestegnuta”

MORFOLOGIJA

- ῥῆμα, ὄνομα 13 „glagol”,
„imenica”
- συγκριτικὸς γὰρ συγκριτικοῦ οὐ
γίνεται 106 „komparativ ne
nastaje od komparativa”
- ἀρσενικῶς 158 „u muškom rodu”
- μόνης γενικῆς, οὐχι και δοτικῆς
181 „samo genitiva, ne i dativa”

Frinihova lingvistička terminologija: primjeri 2

SINTAKSA

- συντάσσω
- σύνταξις

SEMANTIKA

- τὸ σημανόμενον 72
- σημαίνει

Frinihono ispravno i neispravno (primjeri)

- ispravno:

ὀρθῶς, ἀρχαῖος, λέγουσιν οἱ
παλαιοί, ῥητέον

- neispravno:

ἀδόκιμος, βάρβαρος,
ἀποδιοπομπητέον, ἀμαθεῖς,
ἀνάττικον